

سیاست‌های ارتقاء مشارکت زنان در آموزش عالی

مصوب پانصد و هفتادمین جلسه مورخ ۱۳۸۴/۰۷/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شرح:

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۷۰ مورخ ۸۴/۷/۲۶، سیاست‌های ارتقاء مشارکت زنان در آموزش عالی را به شرح ذیل تصویب نمود:

مقدمه

زنان کشور ما نیمی از افراد جامعه را تشکیل می‌دهند و سازندگان و پرورش دهندگان نسل‌های آینده‌اند و منبع انسانی بالقوه مهمی در توسعه علمی، اجتماعی و فرهنگی کشور محسوب می‌شوند بنابراین باید در نظر گرفتن جایگاهشان در نظام اسلامی و شناخت موقعیت کنونی آنان به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود تا امکان پرورش کامل استعدادهایشان مهیا شود و با کاهش فاصله قابلیت‌های علمی زنان و مردان، بسیاری از مشکلات فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی را حل نمود و از طرفی تمام اعضای خانواده و اجتماع در بهره‌وری از آن سهیم خواهند شد. خوشبختانه در پرتو پیروزی انقلاب اسلامی ایران، زمینه‌های مناسبی برای استقبال زنان به آموزش عالی فراهم شد و افق‌های تازه‌ای برای ایفای نقش مؤثرتر زنان تحصیل کرده و متخصص در عرصه‌های مختلف گشوده شد. اما علیرغم افزایش کمی و رشد آماری دانشجویان دختر در رقابت تنگاتنگ جهت ورود به دانشگاه، مشکلاتی در چشم انداز آینده آموزش عالی زنان و بهره‌گیری از توانمندیهای آنان دیده می‌شود که شورای عالی انقلاب فرهنگی بر همین اساس سیاست‌های ارتقاء مشارکت زنان در آموزش عالی را به شرح ذیل تصویب نموده است:

فصل اول: اهداف

- (۱) ارتقاء سطح فرهنگی، تعمیق باورهای دینی و رشد فرهنگ عفاف و فضائل اخلاقی و حرفه‌ای
- (۲) ایجاد فرصت و امکانات عادلانه و رفع تبعیضات ناروا در تربیت نیروی متخصص زن به منظور بهره‌گیری از تخصص آنان در توسعه و تعالی کشور

۳) توسعه کمی و کیفی آموزش عالی زنان در کسب مدارج بالا

۴) توسعه مشارکت زنان متخصص در سطح مختلف مدیریت آموزش عالی کشور

۵) افزایش توانمندی و کسب مهارت‌های لازم برای زنان جهت ایفای مؤثرتر مسئولیت‌های فرهنگی، خانوادگی و اجتماعی زنان

فصل دوم: سیاست‌های مربوط به برنامه‌های آموزشی

۱) برنامه‌ریزی و اتخاذ تدابیر لازم جهت توسعه آموزش عالی زنان در کلیه سطوح علمی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

۲) افزایش کمی و کیفی سطح آموزش و مهارت‌های اختصاصی زنان، و تنوع بخشی به رشته‌های دانشگاهی متناسب با نقش آفرینی آنان در عرصه‌های مختلف زندگی

۳) اهتمام بر برنامه‌ریزی آموزشی و تدوین منابع درسی متناسب با نیازها و نقش آفرینی‌های زنان در خانواده و اجتماع

۴) اتخاذ تدابیر قانونی و آموزشی انعطاف پذیر و متناسب با مسئولیت‌های خانوادگی زنان (همسری و مادری)

۵) اتخاذ تدبیر مناسب جهت تحصیل دانشجویان دختر در دانشگاه‌های محل اقامت خود

۶) توسعه کمی و کیفی رشته‌های تحصیلی و منابع درسی مربوط به زنان و خانواده به

منظور تبیین نظام مند مبانی اسلام در زمینه شخصیت، حقوق و مسئولیت‌های زنان و خانواده

۷) توسعه کمی و کیفی امکانات آموزش عالی برای دختران در نقاط محروم جهت رشد استعداد آنها و دسترسی به سطوح بالای آموزشی

فصل سوم: سیاست‌های مربوط به پژوهش و فن آوری

۱) اتخاذ تدابیر مناسب جهت توسعه مشارکت اعضاء هیأت علمی و دانشجویان زن در برنامه‌های تحقیقاتی دانشگاهها و مراکز پژوهشی

۲) تخصیص بخشی از امکانات، اعتبارات پژوهشی، موضوعات و منابع تحقیقات به مسائل و موضوعات مورد نیاز زنان

۳) حمایت از محققین زن در بخش پژوهش و فن آوری و تلاش جهت رفع مشکلات آنان و بهبود زندگی مادی و معنوی آنان

۴) توسعه ارتباط علمی اعضاء هیأت علمی و محققین و دانشجویان تحصیلات تکمیلی زن به دانشگاهها و مجامع علمی خارج از کشور

۵) حمایت از تشکیل و توسعه انجمنهای علمی زنان

۶) تخصیص امکانات علمی و پژوهشی مناسب جهت جذب نخبگان علمی زن

۷) توسعه و ساماندهی واحدهای پژوهشی زنان به منظور ارتقاء وضعیت پژوهش

۸) توسعه مشارکت اعضاء هیأت علمی و پژوهشگر زن در فعالیتهای مربوط به پارکهای فن آوری و شهرکهای تحقیقاتی

فصل چهارم: سیاستهای مربوط به منابع انسانی

۱) برنامه‌ریزی جامع و راهبردی در خصوص تربیت زنان متخصص و مورد نیاز جامعه در راستای توسعه و تعالی کشور

۲) ایجاد فرصت عادلانه با تأکید بر اصل تعهد و تخصص و شایسته‌سالاری در جذب و بهره‌گیری از توانمندی‌های زنان متخصص در نظام مدیریتی به عنوان اعضاء هیأت علمی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

۳) افزایش مشارکت اعضاء هیأت علمی زن در برنامه‌ریزی آموزشی و فرهنگی

۴) افزایش مشارکت اعضاء هیأت علمی زن در برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاهها

۵) ارتقاء سطح علمی، آموزشی، پژوهشی و مدیریتی زنان در دانشگاهها از طریق دوره‌های تخصصی، فرصت‌های مطالعاتی و ... در کوتاه مدت و درازمدت

۶) توسعه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی خاص زنان

فصل پنجم: سیاستهای مربوط به امور فرهنگی - اجتماعی

(۱) توسعه آگاهیهای دینی و فرهنگی دانشجویان دختر در عقیده‌مندی و پای‌بندی به ارزش‌ها و حدود الهی و ایجاد مصونیت در برابر القای شبهات دینی در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی

(۲) توسعه و تقویت فرهنگ عفاف و حجاب و رعایت اصول و موازین اسلامی از طریق برنامه

های آموزشی و فرهنگی دانشگاهها و ضرورت نظارت صحیح بر حاکمیت این موازین در فضای فرهنگی دانشگاهی

(۳) اهتمام به معرفی اسوه‌ها و الگوهای مناسب از مفاخر زنان مسلمان در عرصه‌های گوناگون در برنامه‌های فرهنگی و متون آموزشی دانشگاهها

(۴) تقویت هویت ملی و دینی و روحیه اعتماد به نفس و خودباوری در زنان و دختران دانشگاهی از طریق برنامه‌های فرهنگی

(۵) توسعه و تعمیق بینش سیاسی دانشجویان بمنظور دفاع از نظام اسلامی و مقابله با تهاجم فرهنگی

(۶) حمایت و تقویت حضور و مشارکت دختران دانشجو در فعالیتهای انجمنها و تشکلهای فرهنگی - اجتماعی دانشگاهها

(۷) ایجاد زمینه مناسب جهت پیشگیری از بروز آسیبهای اجتماعی دختران دانشجو با تأکید بر وضعیت دانشجویان غیربومی و تفاوت‌های فرهنگی - اقتصادی و اجتماعی آنان با سایر دانشجویان

فصل ششم: سیاستهای مربوط به امور خدماتی و رفاهی

(۱) توسعه خدمات مشاوره‌ای رایگان در زمینه‌های علمی، فرهنگی، ازدواج و مشکلات خانوادگی برای دانشجویان دختر (خصوصاً دانشجویان جدیدالورود به شهرهای بزرگ)

(۲) توسعه کمی و کیفی خدمات مادی و معنوی به دانشجویان دختر نیازمند و بهبود وضعیت تحصیلی آنان

۳) توسعه کمی و بهبود وضعیت خوابگاههای دانشجویان دختر براساس میزان پذیرفته‌شده‌گان در دانشگاهها و افزایش مشارکت آنان در فعالیتهای فرهنگی و اجتماعی و اداره خوابگاهها

۴) توجه به تأمین و غنی سازی اوقات فراغت دانشجویان دختر و توسعه امکانات ورزشی به عنوان عامل مهم در سلامت، افزایش بهداشت روانی و روحیه نشاط و مصونیت در برابر آسیب‌های اجتماعی

۵) ایجاد تسهیلات، امکانات و خدمات لازم و مناسب برای دانشجویان دختر بمنظور ایفای همزمان مسئولیت همسری و مادری و آموزشی آنان (انعطاف در ساعت کار، افزایش مدت مرخصی زایمان، ساعت شیردهی، امکانات نگهداری فرزند، خدمات بیمه‌ای و...)

۶) حمایت از تشکیل و توسعه تشکلهای صنفی و رفاهی دانشجویان، مدیران و اساتید زن بمنظور بررسی مشکلات خود در امور اقتصادی و اجتماعی

۷) توسعه و تقویت منابع، تجهیزات و امکانات آموزشی و کمک آموزشی (بانک اطلاعات، کتابخانه و...) مورد نیاز دانشجویان، اساتید و مدیران زن در دانشگاهها

فصل هفتم: سیاستهای مربوط به اشتغال زنان فارغ التحصیل

۱) اتخاذ تدابیر لازم جهت هدایت تحصیلی دختران در انتخاب رشته‌های تحصیلی، متناسب با مسئولیت‌های خانوادگی و آینده شغلی آنان.

۲) بهره‌گیری مناسب و تخصصی از مشارکت کمی و کیفی زنان آموزش دیده و فارغ التحصیل به عنوان سرمایه‌های ملی در برنامه‌های توسعه در راستای بهره‌وری مناسب از نظام آموزشی کشور و ایجاد توسعه پایدار و متوازن.

۳) استفاده بهینه از تجارب علمی و فرهنگی زنان دانشگاهی و حوزوی در مجامع ملی و بین‌المللی.

۴) ایجاد هماهنگی جهت ایجاد فرصت‌های شغلی بمنظور بهره‌وری نظام مند و مناسب از نظام آموزش عالی دولتی زنان با توجه به صرف منابع و جلوگیری از اتلاف آن.